

פרשת בהעלותך

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות (ח, ב)

"רש"י: "למה נסמכה פרשת המנורה לפרשת הנשיאים, לפי שכשראה אהרן חנוכת הנשיאים חלשה אז דעתו שלא היה עמהם בחנוכה לא הוא ולא שבטו, אמר לו הקב"ה: חייך, שלך גדולה משלהם, שאתה מדליק ומיטיב את הנרות".

ובהמשך כתב: "על שם שהלהב עולה ... שצריך להדליק עד שתהא השלהבת עולה מאליה, ועוד דרשו רבותינו: מכאן שמעלה היתה לפני המנורה שעליה הכהן עומד ומיטיב".

ויש להבין מדוע חג הפסח שחוגגים את היציאה מעבדות לחירות עושים שמחה שבעה ימים ואילו חג מתן תורה רק יום אחד והימים אחריהם שאמנם אפשר לקיים בהם מצות "יראה כל זכורך", אך הם ימי חול?

והנה, מובא במפרשים ש"אור" הוא כינוי ליום, ויום הוא כינוי לעולם הבא, על הצדיקים נאמר במשלי: "אור צדיקים ישמח" - גם בעולם הזה הם חיים מעין עולם הבא.

מעלת התורה שגם חיי האדם בעוה"ז הופכים לחיי העוה"ב. העלת האור במנורה מחוללת אורה בלבותיהם של הכהנים ובלבות כל ישראל - "יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל", ובזה שונה מצות ההדלקה משאר עבודות הקרבנות שהינן מצוות פרטיות ואין בכוחן להפוך את החול לקודש כמו כוחה של התורה שהופכת חיי העוה"ז לחיי עוה"ב. הקרבת הקרבנות על ידי הנשיאים היתה חשיבות מקומית לעומת הדלקת הנרות שחשיבותן התפשטה לכלל ישראל.

סגולתה של התורה שגם ימים רגילים מושפעים ממנה וימי החול מתקדשים להיות ראויים לעליה לרגל, ולכן צייתה התורה להעלות את הנרות שתהא שלהבת עולה - ללמדנו שללא עמל אין אדם זוכה לתורה, וזהו הרמז במדרגה שיש לעלות כדי להטיב את הנרות שהיא ההכנה להדלקה עצמה.

על פי זה נבין המשל המובא במדרש למלך שהיה לו אוהב. אמר לו המלך: תדע שאצלך אני סועד, לך ותקן לי. הלך אוהבו והתקין מיטה של הדיוט, מנורה של הדיוט ושלחן של הדיוט. כיון שבא המלך, באו עמו שמשין, סיבבו מיכן ומיכן מנורות של זהב לפניו. כיון שראה אוהבו את כל הכבוד, התבייש והטמין את כל מה שהתקין לו שהיה הכל הדיוטות. אמר לו המלך: לא אמרתי לך שאצלך אני סועד, למה לא התקנת לי כלום. אמר לו אוהבו: ראיתי את כל הכבוד הזה שבא עמך ונתביישתי והטמנתי כל מה שהתקנתי לך שהיו כלי הדיוטות. אמר לו המלך: חייך שאני פוסל את כל כלי שהבאתי ובשביל אהבתך איני משתמש אלא בשלך. וכן הקדוש ברוך הוא, כולו אורה ... והוא אמר לישראל, התקינו לי מנורה ונרות.

המלך אינו זקוק לאירוח, יש באוצרותיו הכל, המלך חפץ במעשה האירוח, באישיותו של המארח, כך הקדוש ברוך הוא אינו זקוק למנורה או לנר, אלא ל"בהעלותך" - למעשיך, לאור שלך - ליגיעתך ולמעשיך - עד שתהא שלהבת עולה מאליה.

מצות ההדלקה וההטבה עד שתהא שלהבת עולה מאליה, יש בה כדי ללמד על התעלות האדם בקודש במסילה העולה בית ה'.

בגמרא במסכת שבת מובא: "וכי לאורה הוא צריך והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו? אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל, מאי עדות. - אמר רב - זו נר מערבי". מטרת הנרות ותפקיד המעלה אותם הוא להשרות השכינה ולהעיד על קדושת המשכן כמקום השכינה, הגדולה שבנרות היא במטרה שבהם ובתפקידו של הדואג והאחראי עליהם, ולכן ההטבה מצותה

פרשת בהעלותך

באהרן ובניו וההדלקה עצמה כשרה בזר. את המצוה של "ועשו לי מקדש" קיימו כל ישראל בתרומתם ובשליחות בצלאל ועושי המלאכה, קרבן הנשיאים היה בו התיקון ושלימות המצוה, ולכן חלשה דעתו של אהרן שלא היה לא הוא ולא שבטו בחנוכת הנשיאים, וניחמו הקב"ה בכך "שלך גדולה משלהם שאתה מדליק ומטיב את הנרות", בהטבת הנרות והדלקתן מתקיים התכלית של "ושכנתי בתוכם" כעדות לבאי עולם שהשכינה שורה במקדש, ובזה התנחם על שחלשה דעתו גם שלא היה "עמהם" לא הוא ולא שבטו, הרגיש אהרן שהוא ושבטו לא בתוך כלל ישראל ולא במנין השבטים, הובהר לו את יסוד המנורה בהשראת השכינה לאחד את עם ישראל כאיש אחד ובמקשה אחת, שרק בזאת שורה השכינה.

"נר מצוה ותורה אור" - על ידי מעשה המצוות והכשרת האדם כהטבת הנרות - ככלי קיבול לקדושה ולשכינה - זוכה האדם לתורה אור - להתדבק בשכינה ולהתקדש בקדושה של מעלה - "והתקדשתם והייתם קדושים" - ככל שמקדש עצמו מלמטה, כך מקדשים אותו מלמעלה.

מקור: הרב יוסף זילברפרב שליט"א